

Az osztrák versenyhivatal jelentése a gyógyszerértári piac helyzetéről
Branchenuntersuchung Gesundheit –
Teilbericht I: Das österreichische Apothekenmarkt
Bundeswettbewerbsbehörde, Wien, Mai 2018 (41 p.)

Kulcsszavak: gyógyszerértárok, gyógyszerértári piac, dereguláció, Ausztria

Forrás Internet-helye:

https://www.bwb.gv.at/fileadmin/user_upload/Veroeffentlichungen/Gesundheitsbranchenuntersuchung_Apothekenmarkt_BWB_DE.pdf

Az *Osztrák Szövetségi Versenyhivatal* a gyógyszerértári piac átfogó deregulációja mellett foglalt állást. Ajánlásai között szerepel a szükséglettervezés megszüntetése, a vénymentes gyógyszerek csak gyógyszerértári árusításának részleges feloldása, az internetes kereskedelem gyógyszerértárhoz kötésének lazítása. A hatóság azonban tart a nagykereskedők túl nagy befolyásától, ezért a gyógyszerértárok nem gyógyszerész általi („idegen”) tulajdonlása tiltásának fenntartását támogatja. Ugyancsak nem nyúlna hozzá a vényköteles gyógyszerek internetes kereskedelmének tilalmához.

Az osztrák gyógyszerértári piac a legszabályozottabbak közé tartozik Európában: viszonylag szigorú szükséglettervezés, a gyógyszerértár nem gyógyszerész általi tulajdonlásának tilalma, maximum egy fiókgyógyszerértár üzemeltetése, az internetes kereskedelem vénymentes gyógyszerekre korlátozása. Ebből a képből csak az orvosok házi gyógyszerértárai lógnak ki: 840 orvos tart fenn házi gyógyszerértárat.

Ausztriában jelenleg 1.360 gyógyszerértár működik; 10 éve ezek száma még 10%-kal alacsonyabb volt. Ennek ellenére a gyógyszerértárok sűrűsége tekintetében európai összehasonlításban az alsó harmadhoz tartozik. 100.000 lakosra 15,4 gyógyszerértár jut, az európai átlag 31. A gyógyszerkiadások 3,7 milliárd EUR-t tesznek ki, ami az egészségügyi közkiadások 13,5%-a. A közforgalmú gyógyszerértárok forgalma 2016-ban 4 milliárd EUR volt, egy átlagos gyógyszerértár 2016-ban 2,9 millió EUR forgalommal rendelkezett.

A versenyhivatal ajánlásai:

- ***A szükséglettervezés megszüntetése.*** A hatóság reményei szerint ezáltal növekedni fog a gyógyszerértárok száma, javulni fog a fogyasztók ellátása, fokozódik a gyógyszerértárok közötti minőségi verseny, valamint az árverseny a vénymentes gyógyszerek területén.
- ***A fiókrendszer deregulációja.*** A hatóság Németország és Dánia példáját idézi, ahol az elmúlt években fellazították a gyógyszerértárok nem gyógyszerész általi tulajdonlásának tilalmát. Ettől a vidéki gyógyszerellátás javulását várják.
- ***A nyitvatartási idő deregulációja.*** Jelenleg az ausztriai gyógyszerértárok heti 48 órát tarthatnak nyitva, ebédidőben be kell zárniuk.

- **Több gyógyszerértékesítési szolgáltatás.** A gyógyszerértékesítők által nyújtott szolgáltatások túl korlátozottak. A hatóság konkrét példák nélkül minőségi versenyre és a szolgáltatások differenciálására számít.
- **Az online-kereskedelem liberalizációja.** Ausztriában 2015. óta engedélyezett a vénymentes gyógyszerekkel való internetes kereskedelem. A piac jól áttekinthető: 52 gyógyszerértékesítő rendelkezik internetes gyógyszer-kereskedelemre való jogosultsággal. De egyes esetekben az EU más államaiból is küldenek gyógyszert osztrák megrendelők részére. A versenyhatóság most annak a szabálynak az eltörlését kezdeményezi, miszerint csak gyógyszerészek folytathatnak internetes kereskedelmet. A hatóság szerint a gyógyszerészek egyébként is igen gyorsan, vagy éppenséggel semmiféle tanácsadást nem nyújtanak a vénymentes gyógyszerekre vonatkozóan, így a liberalizáció nem járna következményekkel. A közforgalmú gyógyszerértékesítők amúgy általában nem nyújtanak tanácsadást a vénymentes gyógyszerekre vonatkozóan, a vevők pedig elutasítás esetén lehetőségében áll más gyógyszerértékesítőhöz fordulni. A vényköteles gyógyszerek internetes kereskedelmének liberalizációja azonban szóba sem kerülhet. A versenyhatóság nézete szerint az internetes kereskedőknek a vénymentes gyógyszerekkel való erőteljesebb árversenyt kellene folytatniuk. Ezen a területen a dereguláció alacsonyabb árakhoz, a verseny felélénkítéséhez, jobb minőségű tanácsadáshoz vezetne.
- **A futárszolgálatok deregulációja.** Az osztrák gyógyszerészek jelenleg hat kilométeres körzetben futárral is kiszállíthatják a gyógyszert. A hatóság szerint a körzethatárra vonatkozó szabályt meg lehetne szüntetni.
- **A vénymentes gyógyszerek csak gyógyszerértékesítőknél árusításának deregulációja.** A versenyhatóság elemzése szerint a gyógyszerészek a „monopolhelyzet” és a szükséglettervezés eredményeként stabil ügyfélkörrel rendelkeznek, ezért nincs semmi késztetésük arra, hogy árversenybe bocsátkozzanak. A hatóság több lehetőséget lát a liberalizációra: Először: Bizonyos vénymentes készítményeknek a gyógyszerész szabad választása szerinti árusítása, miközben fennmaradna a továbbra is csak gyógyszerértékesítőknél való árusítás. Másodszor: Bizonyos vénymentes gyógyszerek kiszervezhetőek és gyógyszerértékesítőknél is árusíthatók lennének. Ebben a tekintetben azonban a versenyhatóság maga is tart a „gyógyszerértékesítők” befolyásától, mivel itt „jelentős piaci túlsúly” keletkezhetne, ami a választék mélységben és szélességben való beszűkülését eredményezhetné. Harmadszor: A vénymentes gyógyszerek csak gyógyszerértékesítési árusításának megszüntetése. Ám a hatóság ebben a tekintetben is figyelmeztet arra, hogy a „piac korlátlan megnyitása” nem ajánlatos.

[Lásd még: *A gyógyszerértékesítési piac helyzete Ausztriában, 2017. 13. sz.*]

P. S. A cikk csatlakozó anyagként, „a melléklet melléklete” címszóval bekerül „A gyógyszerértékesítési piac helyzete Európában” harmadik frissítésébe. Lásd az Archívumban is.